

Pracownik czy **osoba** samozatrudniona?

W Belgii istnieje możliwość podjęcia pracy w charakterze pracownika najemnego lub na zasadzie samozatrudnienia. Oba statusy są prawidłowe pod względem prawnym pod warunkiem, że przestrzegane są obowiązujące przepisy. Biorąc pod uwagę znaczące różnice pomiędzy wymienionymi statusami ważne jest, aby podpisując umowę o pracę być świadomym, jaki rodzaj umowy się podpisuje! Należy również pamiętać o tym, iż decyzję o podjęciu pracy na zasadzie samozatrudnienia powinieneś podjąć sam i dobrowolnie.. Pracodawca nie może zmusić cię do podjęcia działalności gospodarczej.

»» CHARAKTERYSTYKA I RÓŻNICE

»» *Umowa i wynagrodzenie*

Pracownik najemny zawiera umowę o pracę (kontrakt). Wykonuje pracę pod nadzorem pracodawcy. Płaca pracownika najemnego jest ściśle określona i uregulowana układem zbiorowym pracy (branżowym lub zakładowym). W przypadku braku układu zbiorowego pracy obowiązuje wynagrodzenie minimalne. Płaca obliczana jest na podstawie ilości przepracowanych godzin.

Osoba samozatrudniona nie podpisuje umowy o pracę (kontraktu). Samodzielnie i zgodnie z własną wolą rozpatruje przyjęcie zlecenia. Osoba samozatrudniona prowadzi własną firmę lub jest udziałowcem w spółce. Nie podlega nadzorowi pracodawcy. Samozatrudniony sam negocjuje wynagrodzenie za zleconą pracę. Wysokość wynagrodzenia zależy od rodzaju zlecenia: może być obliczane według stawki godzinowej, według cennika – kosztorysu np. za wykonanie m² lub obejmować honorarium za wykonane dzieło zlecenie.

Prawa socjalne / Ubezpieczenie społeczne

Pracownicy najemni i samozatrudnieni nabywają prawa socjalne poprzez wykonywaną pracę.

Składki na ubezpieczenie społeczne pracownika najemnego są opłacane przez pracodawcę. Pracodawca potrąca 13,07% z płacy brutto pracownika celem odprowadzenia składki na ubezpieczenie społeczne. Oznacza to, że pracownik najemny nigdy sam nie opłaca składek na ubezpieczenie społeczne!

Samozatrudnieni we własnym zakresie opłacają składki na ubezpieczenie społeczne. W tym celu przystępują do kasy ubezpieczenia społecznego osób prowadzących działalność gospodarczą.

Opłacanie składek zapewnia dostęp do systemu ubezpieczeń społecznych. Prawa socjalne pracowników najemnych i samozatrudnionych różnią się znacząco:

OSOBA SAMOZATRUDNIONA:

- ubezpieczenie z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych nie jest przyznawane automatycznie
- ubezpieczenie chorobowe: zasiłek dopiero po 1 miesiącu choroby
- brak wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy
- ograniczona emerytura minimalna
- brak prawa do zasiłku dla bezrobotnych
- zasiłek rodzinny
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka i zasiłek macierzyński
- brak urlopu ojcowskiego
- brak prawa do czasowego zawieszenia umowy o pracę oraz zmniejszenia wymiaru czasu pracy

UWAGA: Osoby samozatrudnione muszą same opłacać składki na ubezpieczenie społeczne! Jeśli pracujesz na zasadzie samozatrudnienia, a składki na ubezpieczenie społeczne opłacane są przez kogoś innego (np. zleceniodawcę) zawsze domagaj się zaświadczenia! Odpowiedzialność za odprowadzanie składek na ubezpieczenie społeczne spoczywa na tobie! Nieprawidłowości w opłacaniu składek podlegają karze.

PRACOWNICY NAJEMNI:

- ubezpieczenie z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych
- ubezpieczenie chorobowe: płaca gwarantowana + zasiłek od pierwszego lub drugiego dnia
- prawo do wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy
- pełna emerytura dla pracownika najemnego
- prawo do zasiłku dla bezrobotnych
- zasiłek rodzinny
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka i zasiłek macierzyński
- prawo do urlopu ojcowskiego
- prawo do czasowego zawieszenia umowy o pracę oraz zmniejszenie wymiaru czasu pracy

Uwaga: Odpowiedzialność za opłacanie składek za pracownika najemnego spoczywa na pracodawcy!

Podatki

Wszyscy pracownicy najemni płacą podatek dochodowy od osiągniętego dochodu. Działania w tym zakresie podejmuje pracodawca. Pracodawca co miesiąc pobiera zaliczkę na podatek dochodowy od wynagrodzenia pracownika najemnego, którą automatycznie odprowadza do urzędu skarbowego. Pracownik najemny nie musi więc sam podejmować żadnych działań w celu dopełnienia formalności.

Osoby samozatrudnione we własnym zakresie odprowadzają zaliczki na podatek dochodowy. W zakres ich obowiązków wchodzi również składanie deklaracji i opłacanie podatku VAT.

Narzędzia pracy/wymiar czasu pracy/itd.

Również w tej kwestii pracownik najemny nie musi podejmować żadnych działań. Narzędzia pracy i materiały używane przez pracowników najemnych są własnością ich pracodawcy. Pracownik najemny wykonuje zadania określone przez pracodawcę. Pracowników najemnych obejmuje ustawowy czas pracy. Przykładowo przekroczenie ustawowych 40 godzin pracy na tydzień jest możliwe wyłącznie za dodatkowym wynagrodzeniem. Pracodawca ustala czas pracy, jak również możliwe terminy wykorzystania urlopu wypoczynkowego.

Osoba samozatrudniona lub udziałowiec spółki sam podejmuje wszelkiego rodzaju decyzje związane z pracą: określenie miejsca i czasu pracy, zakupu narzędzi pracy i materiałów oraz ustalenia wynikające z różnego rodzaju umów z klientami i zleceniodawcami...

>> UWAGA!!

Częstym zjawiskiem występującym w spółkach jest fałszywe samozatrudnienie. Fałszywe samozatrudnienie jest niezgodne z prawem i podlega karze! W spółkach takich pracuje wielu udziałowców posiadających znikomą ilość udziałów (np. 1 udział na udziałowca), podczas gdy większość udziałów jest w rękach właściciela spółki (kierownika). W rzeczywistości właściciel spółki (kierownik) staje się pracodawcą innych udziałowców: zawiera umowy, określa wysokość wynagrodzenia, czas pracy, organizuje transport i zakup materiałów oraz narzędzi pracy. Zgodnie z literą prawa pozostali udziałowcy mają prawo do współdecydowania, jednakże spółki tego rodzaju zatrudniają ich jako pracowników najemnych (wykonujących pracę pod nadzorem właściciela spółki). Taka konstrukcja prawna jest nielegalna i często prowadzi do nadużyć. Spółki te zakładają zwykle pracodawcy próbujący uniknąć kosztów pracy wynikających z obowiązku płacenia za pracownika najemnego składek na ubezpieczenie społeczne i podatków. Stawki godzinowe są zwykle zaniżone, a obietnica pracodawcy dotycząca płacenia składek na ubezpieczenie społeczne z reguły nie jest dotrzymywana. Ponadto udziałowcy (pracownicy najemni) zwykle nie wiedzą, iż sami muszą odprowadzać składki. W wyniku nawarstwiania się zaległych składek powiększają swoje zadłużenie na rzecz funduszu ubezpieczeń społecznych i urzędu skarbowego.

Osoby zatrudnione w spółkach, wykonujące powierzone zadania za wynagrodzeniem pracują na zasadzie fałszywego samozatrudnienia. De facto pracują jako pracownicy najemni, a ich pracodawca opłaca za niskie składki na ubezpieczenie społeczne i podatki. Jest to niezgodne z prawem!

Skutki i niebezpieczeństwa fałszywego samozatrudnienia!

- Zaniżone wynagrodzenie.
- Brak ubezpieczenia wypadkowego.
- Brak wynagrodzenia lub zasiłku w okresie choroby
- Konieczność opłacania składek na ubezpieczenie społeczne we własnym zakresie!
Nieopłacenie składek podlega karze grzywny.
Wysokość grzywny sięgać może nawet kilku tysięcy euro.
- Możliwość pociągnięcia do odpowiedzialności za błędy i wypadki przy pracy.
- Odpowiedzialność za długi (własnej) firmy.
- Samodzielne rozwiązywanie problemów wynikłych z wykonywanej pracy.

Nieodzwone jest zatem, aby treść umowy poddana została kontroli! Więcej informacji można uzyskać kontaktując się z ACV

Niniejsza broszura została przetłumaczona na język polski. Konsultacje u pracowników ACV-CSC prowadzone są w języku niderlandzkim i francuskim. Jeśli potrzebujesz naszej pomocy, a nie znasz języka niderlandzkiego lub francuskiego, przyjdź do nas z tłumaczem.

CONTACT

Antwerpen Kempen

03/222 71 55 • 03/222 71 59
diversiteit.antwerpen@acv-csc.be

Mechelen-Rupel Leuven

015/45 46 73
diversiteit.mechelen@acv-csc.be

Brussel-Halle-Vilvoorde Bruxelles

02/557 85 42
diversiteit.brussel@acv-csc.be

Waas en Dender Aalst-Oudenaarde

03/765 21 71
diversiteit.dendermonde@acv-csc.be

Gent-Eeklo

09/265 42 78
diversiteit.gent@acv-csc.be

Brugge-Oostende-Westhoek

059/55 25 65
diversiteit.oostende@acv-csc.be

Zuid West-Vlaanderen Midden West-Vlaanderen

056/23 55 07
diversiteit.kortrijk@acv-csc.be

Limburg

011/30 61 66
diversiteit.limburg@acv-csc.be

Centrale LBC-NVK

03/220 89 54
diversiteit.lbc-nvk@acv-csc.be

Coördinatie / Coordination: Stefaan Peirsman • 02/246 32 28 • diversiteit@acv-csc.be

Contacteer / Contactez

Pools

Polonaise

Werknemer of (schijn)zelfstandige?
Travailleur salarié ou (faux) indépendant?

acv-online.be

csc-en-ligne.be